

Jure Stojan
4. predavanje

Inhibicija - aktivacija - modulacija encimske katalize
hitre kinetične metode
matematično modeliranje - analiza podatkov

Inhibicija - aktivacija - modulacija

so pojavi pri katerih snovi spremenijo encimsko aktivnost. Običajno uporabljamo izraz “encimski inhibitorji”. Kadar snov aktivira delovanje encima to posebej povemo.

1 Reverzibilna

- kompetitivna
- nekompetitivna
- akompetitivna
- mešana

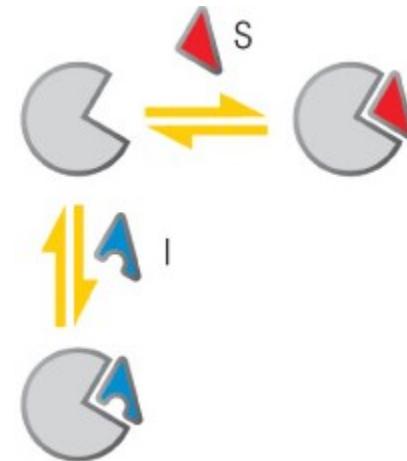
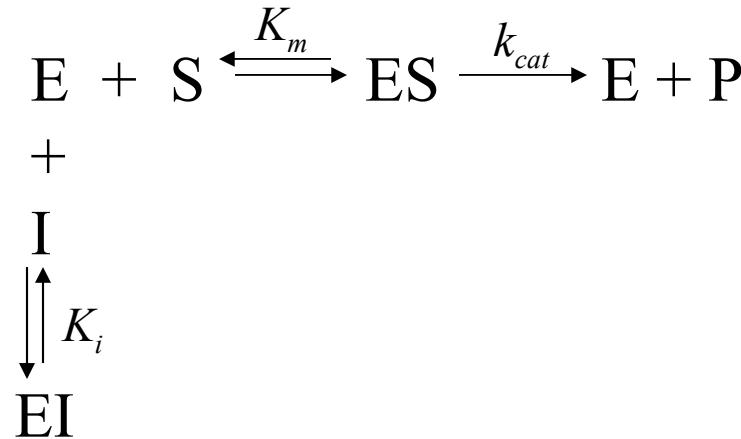
2 Irreverzibilna

1-2 Inhibicija z analogi prehodnega stanja

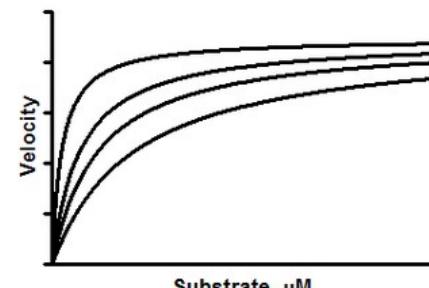
- počasna vezava
- tesna počasna vezava

3 Inhibicija - aktivacija - agregacija - inaktivacija s kovinskimi ioni

Kompetitivna inhibicija

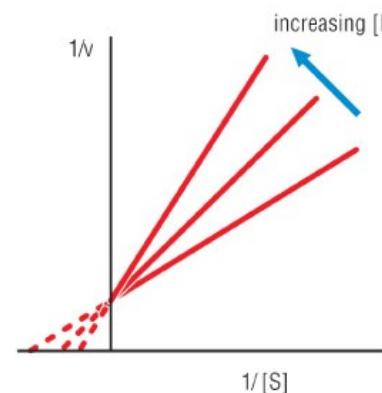

$$v = \frac{V_{max}[S]}{[S] + K_m \left(1 + \frac{[I]}{K_i}\right)}$$

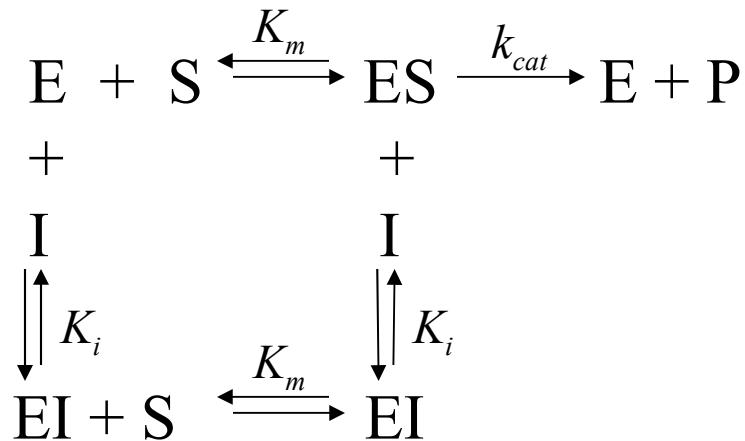

$$\frac{1}{v} = \frac{K_m}{V_{max}} \frac{1}{[S]} \left(1 + \frac{[I]}{K_i}\right) + \frac{1}{V_{max}}$$

Afiniteta za inhibitor podobna tisti za substrat: mM

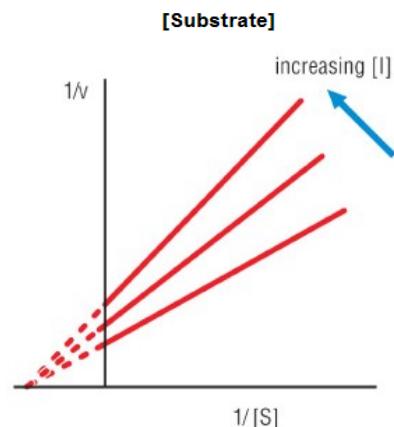
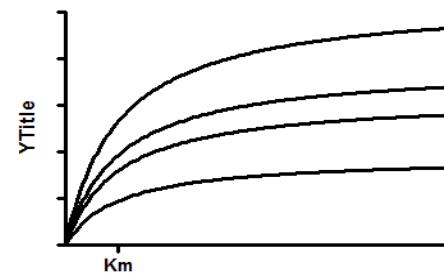
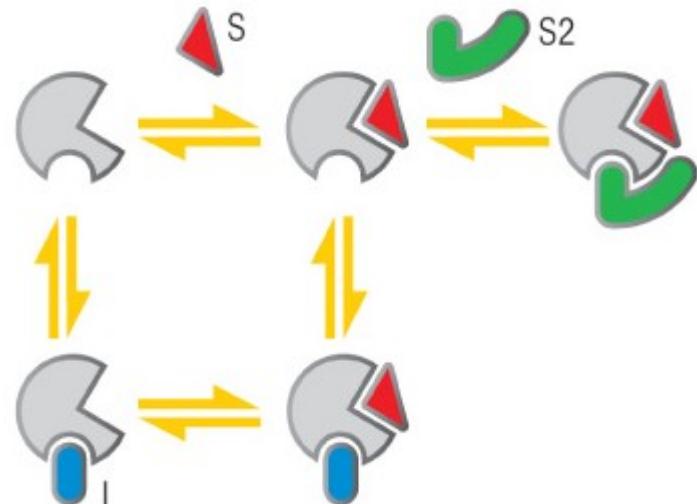
Nekompetitivna inhibicija

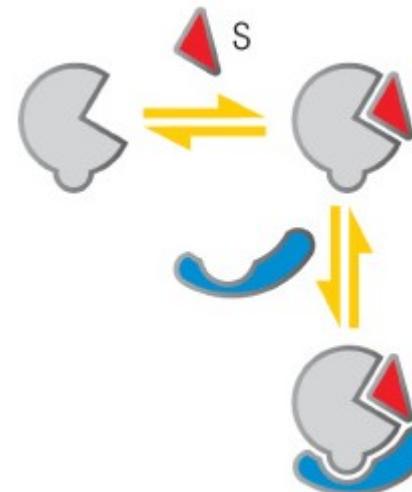
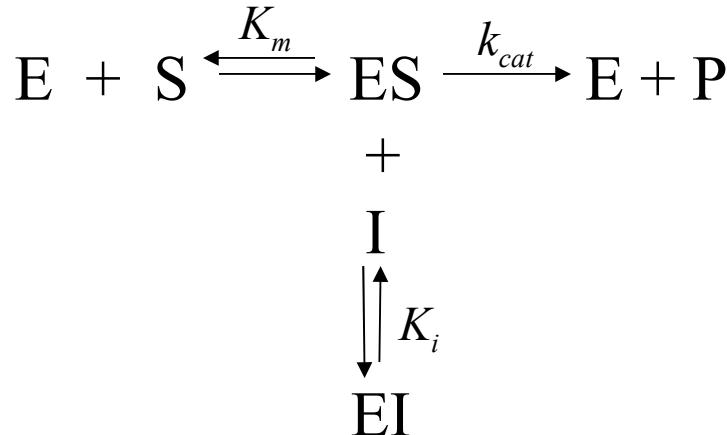
$$v = \frac{V_{max}[S]}{([S] + K_m) \left(1 + \frac{[I]}{K_i}\right)}$$

$$\frac{1}{v} = \frac{K_m}{V_{max}} \frac{1}{[S]} \left(1 + \frac{[I]}{K_i}\right) + \frac{1}{V_{max}} \left(1 + \frac{[I]}{K_i}\right)$$

Afiniteta za inhibitor: μM

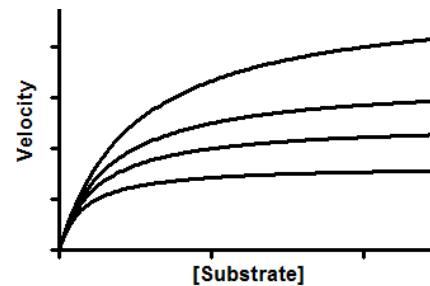

Akompetitivna inhibicija

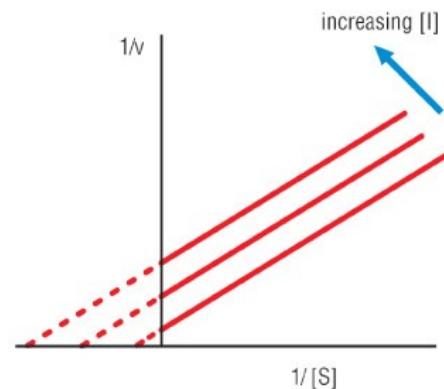

$$v = \frac{V_{max}[S]}{K_m + [S] \left(1 + \frac{[I]}{K_i}\right)}$$

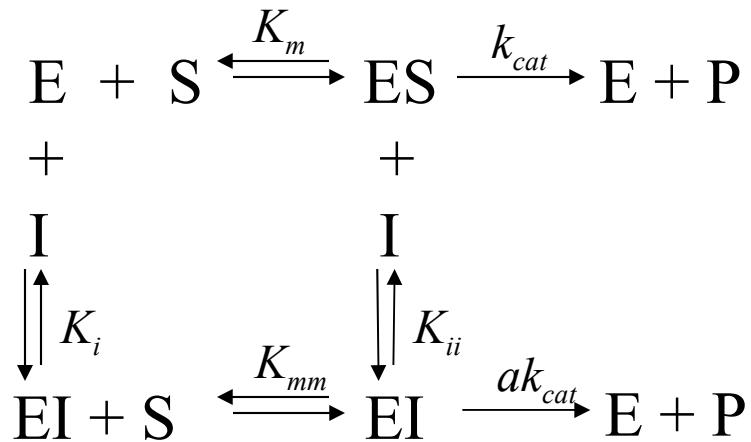
$$\frac{1}{v} = \frac{K_m}{V_{max}} \frac{1}{[S]} + \frac{1}{V_{max}} \left(1 + \frac{[I]}{K_i}\right)$$

Afiniteta za inhibitor: μM

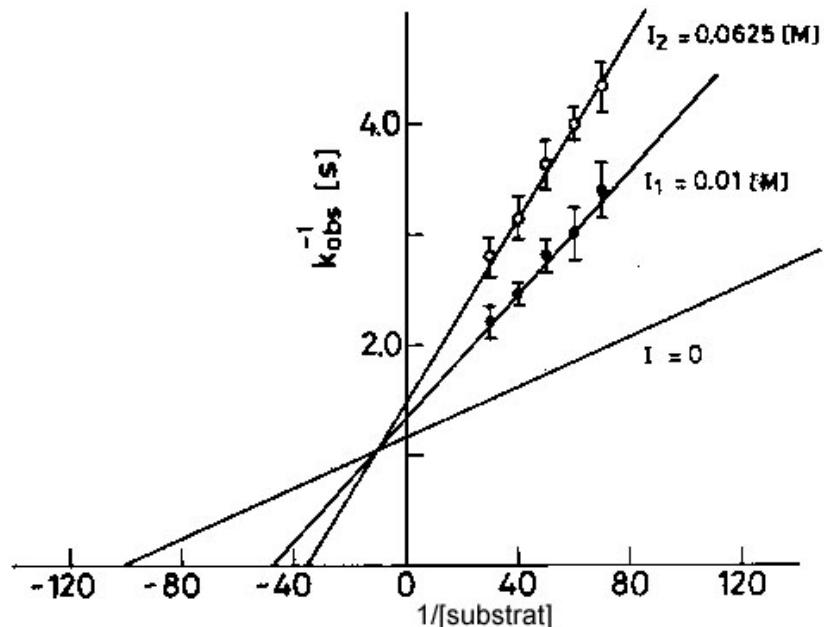
Mešana in parcialna inhibicija

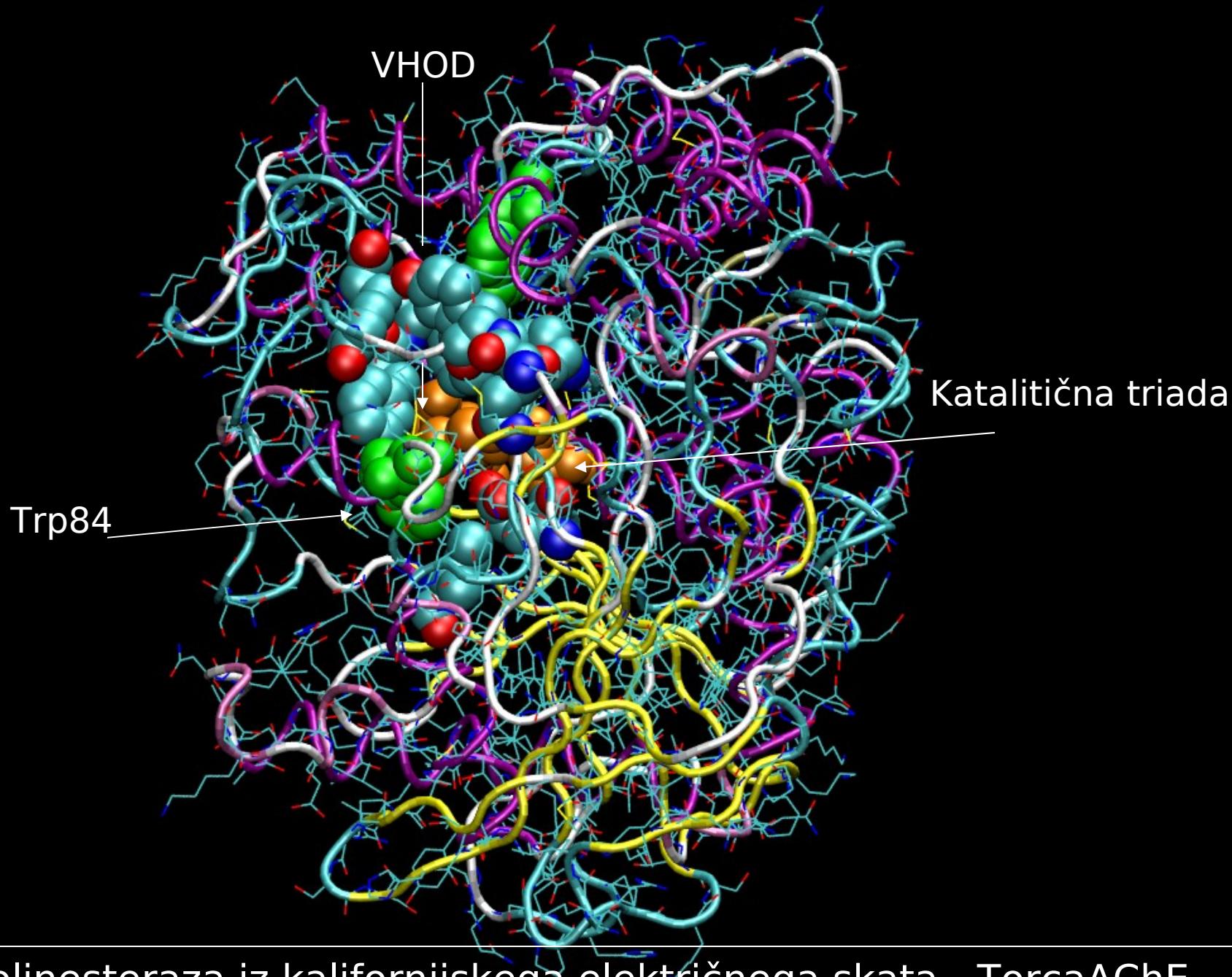
Mešana: $K_m \neq K_{mm}$
velja: $K_m/K_{mm} = K_i/K_{ii}$

Parcialna: $a \neq 1$

Afiniteta za inhibitor: μM

Acetilholinesteraza iz kalifornijskega električnega skata - TorcaAChE - 1

Pseudozoantoksantin

Tacrine

Trp84

Dekametonij

Donepezil

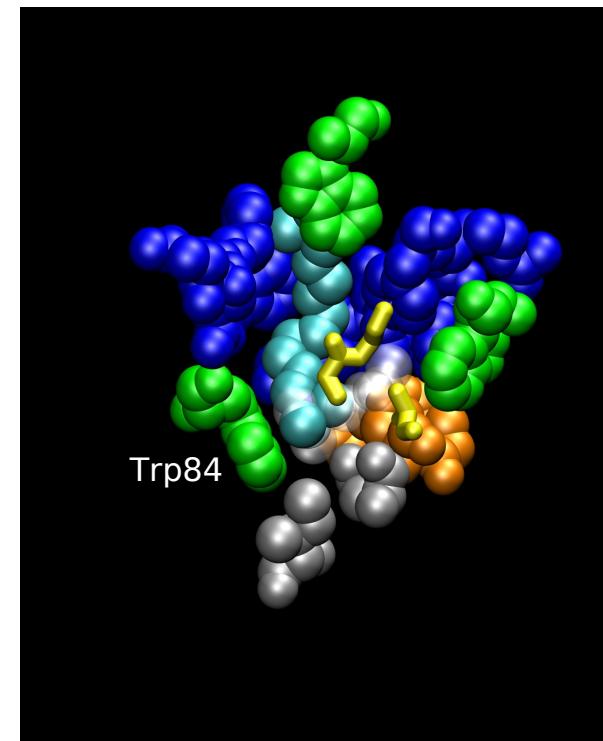
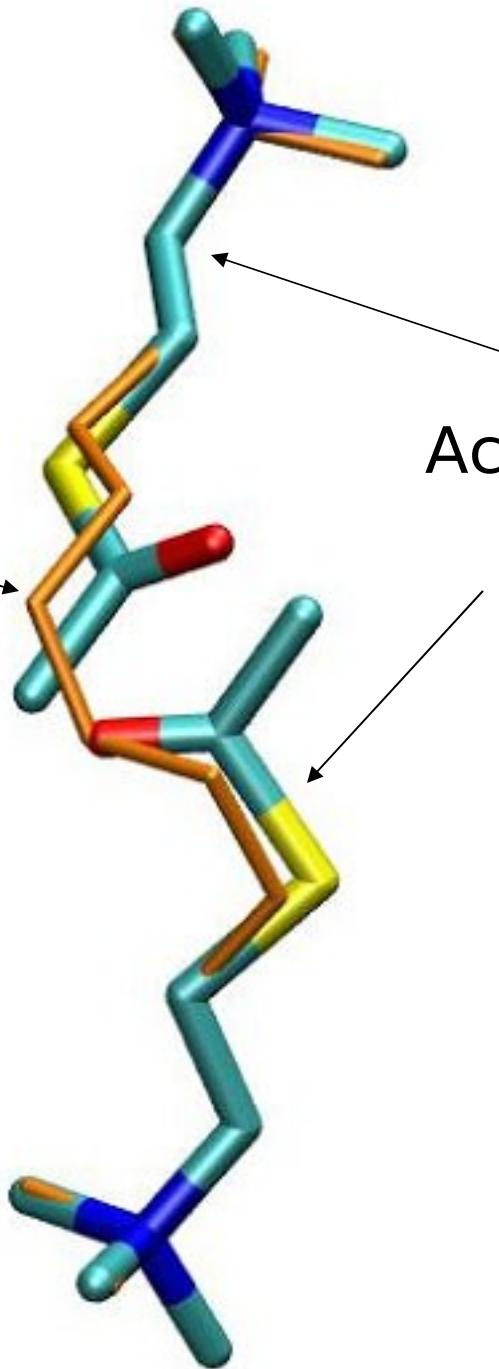
Galantamin-i

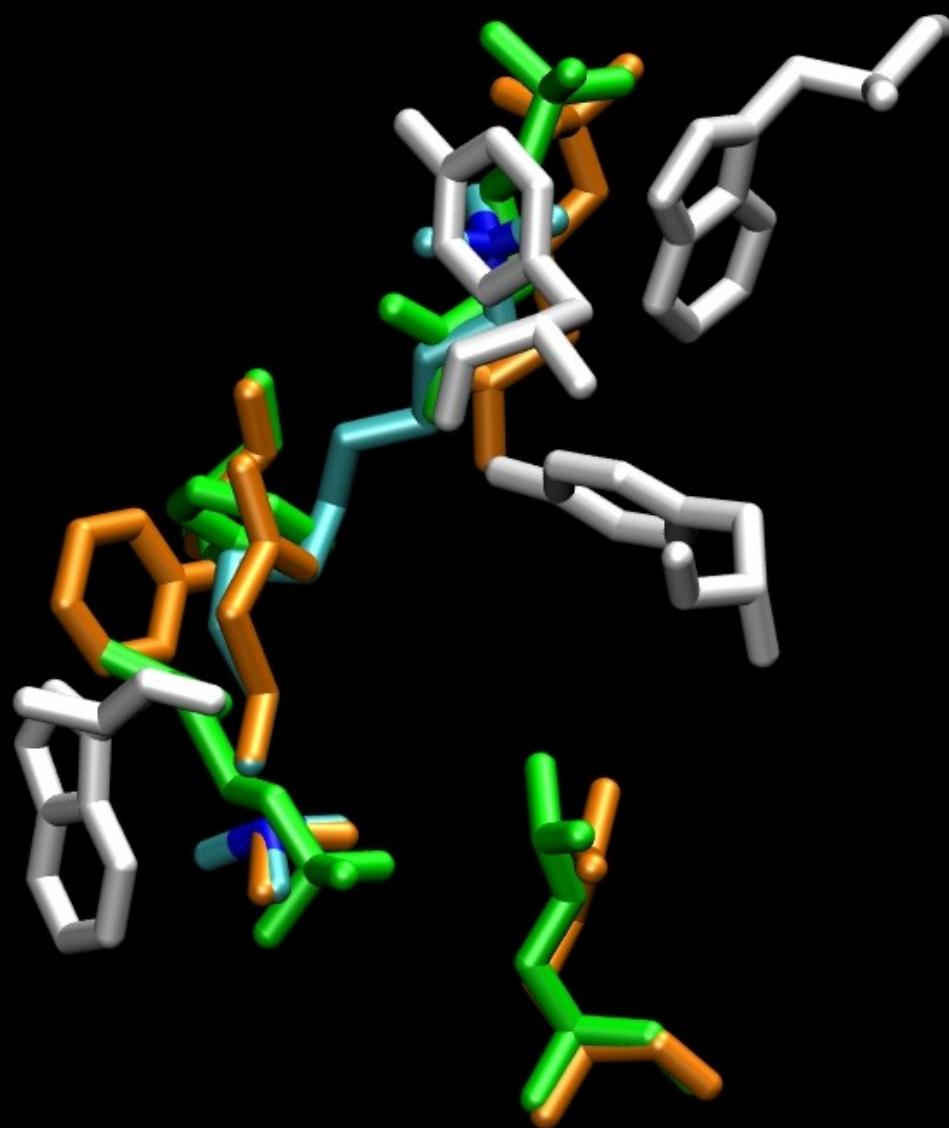
Hup(rez)in-i

analog prehodnega
stanja (TMTFA)

Dekametonij

Acetiltioholin

Ireverzibilna inhibicija

katalitični strupi, ki se kovalentno vežejo z amino kislinami v aktivnem mestu

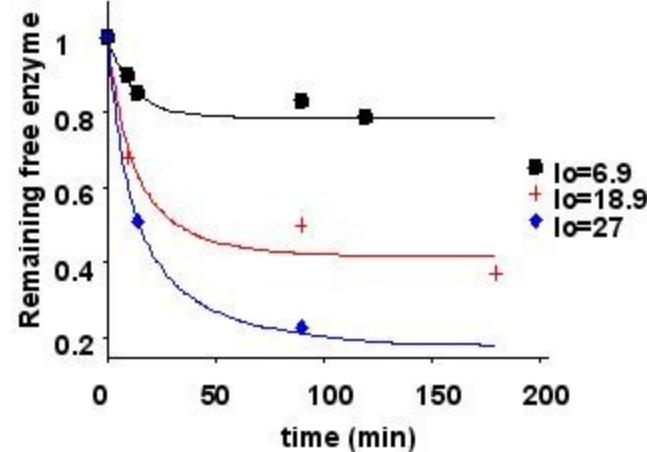
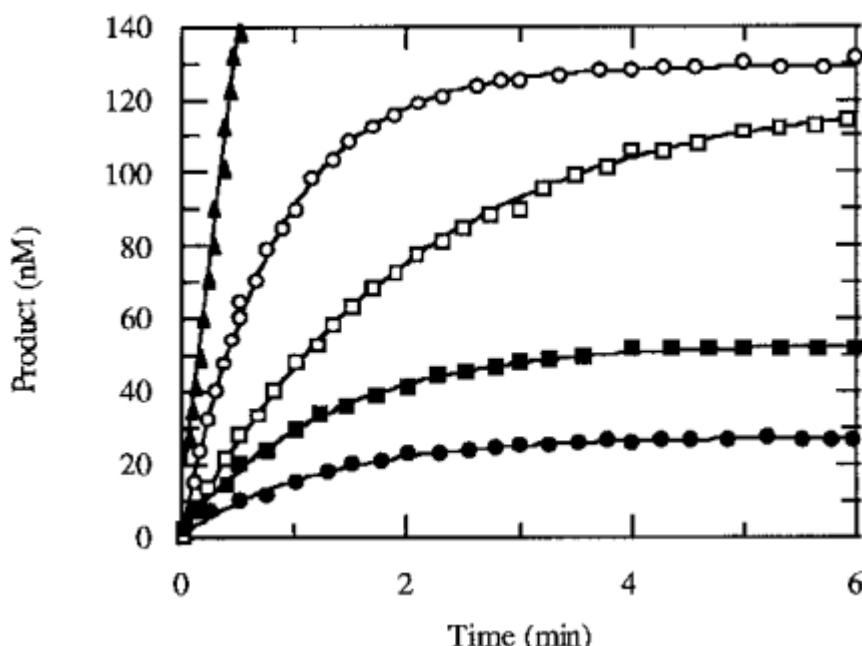
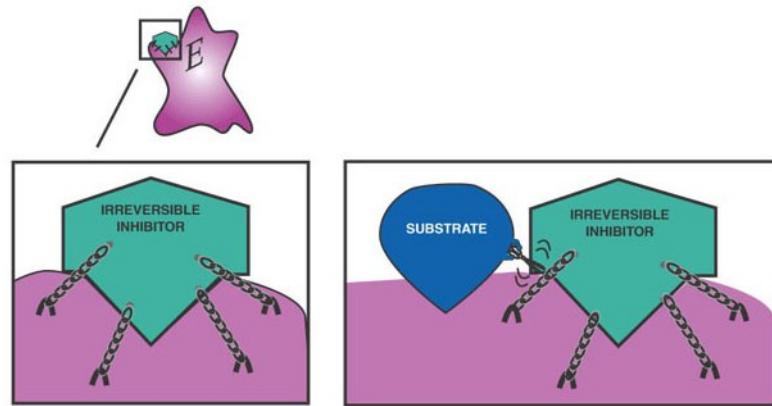
+

I

$\downarrow k_I$

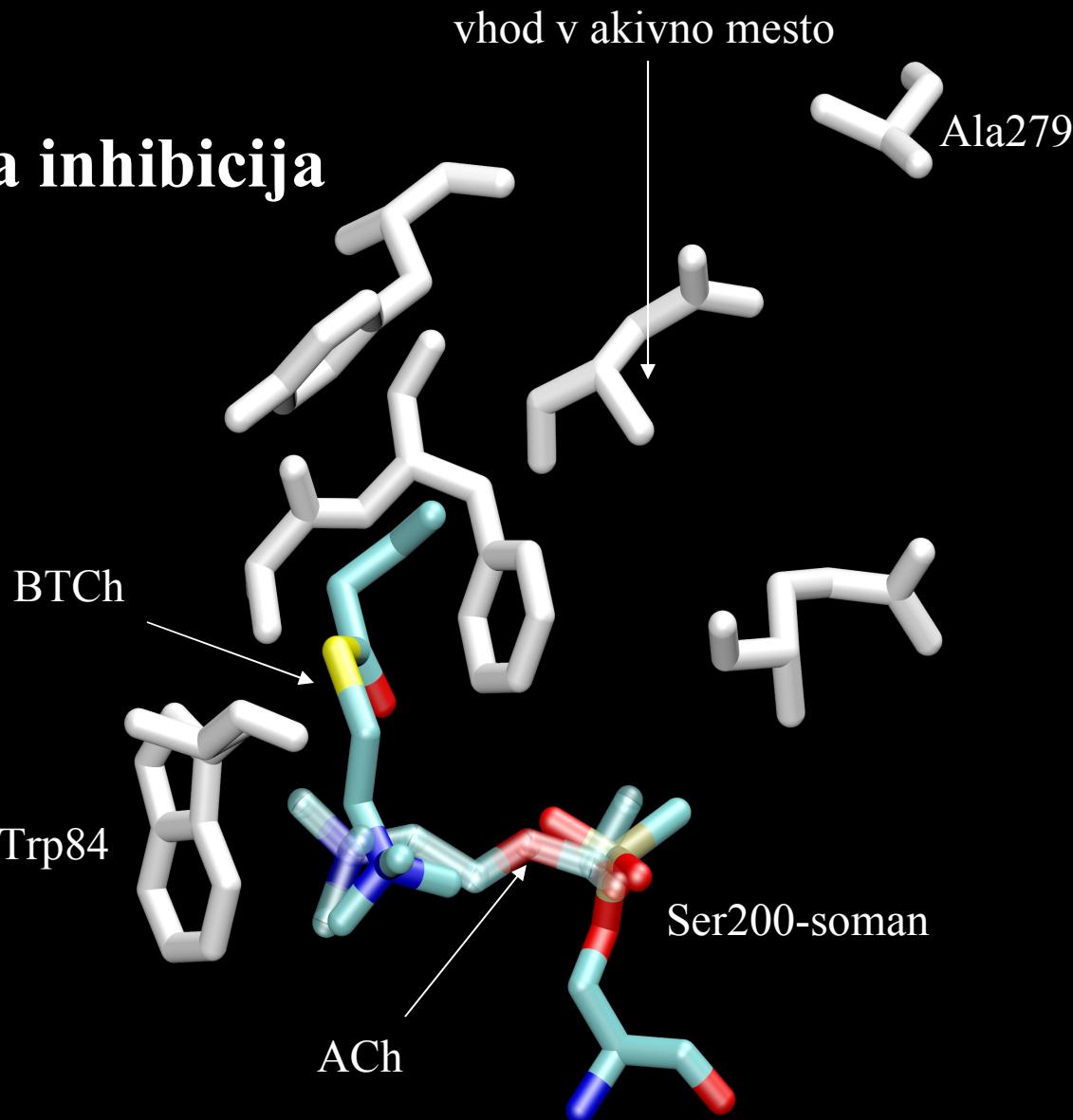
EI

Dializni poskus !

Afiniteta za inhibitor: neskončna

Ireverzibilna inhibicija

človeška butirilholinesteraza - HuBChE

Hitre kinetične metode in analiza podatkov

1. O hitrih kinetičnih metodah

- mešalne-pretočne tehnike:

continuous flow, stopped flow

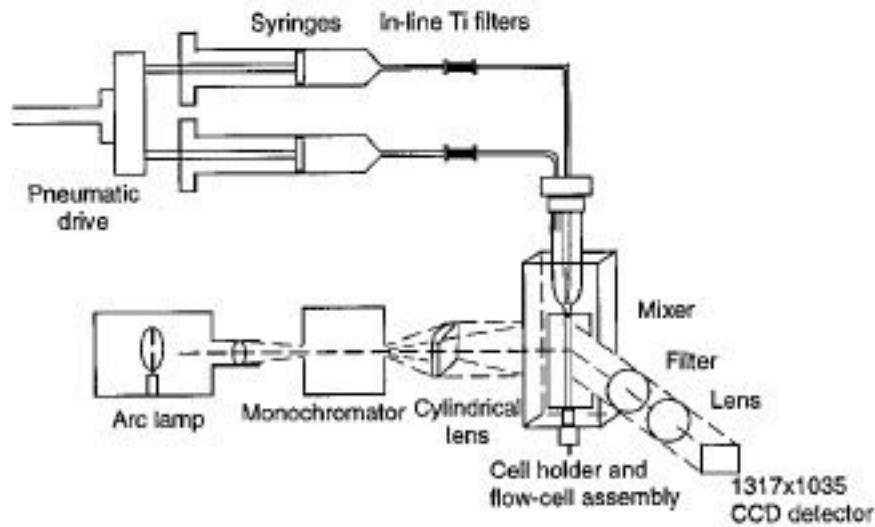
zmešamo, opazujemo nastajanje ravnotežnih ali stacionarnih stanj

- relaksacijske tehnike: temperaturni skok T-jump,

fotoliza, pressure jump, ultrazvok, električno polje

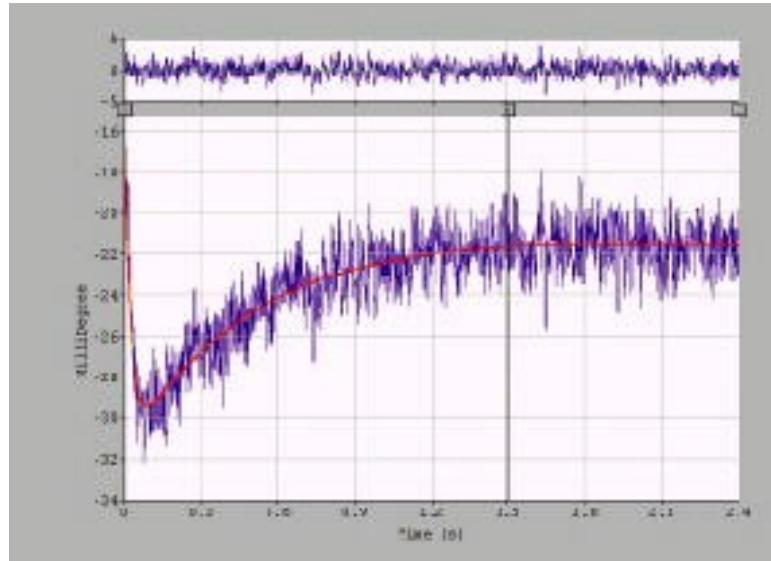
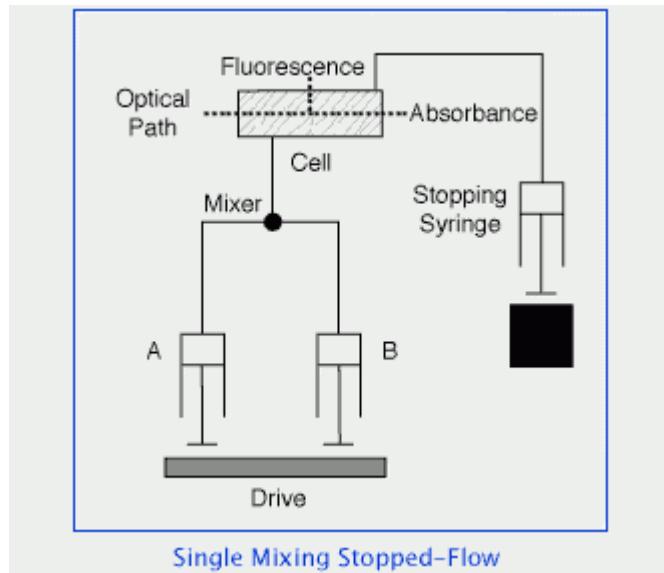
zmotimo, opazujemo vračanje sistema v ravnotežno stanje

Hitre kinetične metode in analiza podatkov

continuous flow - metoda stalnega pretoka

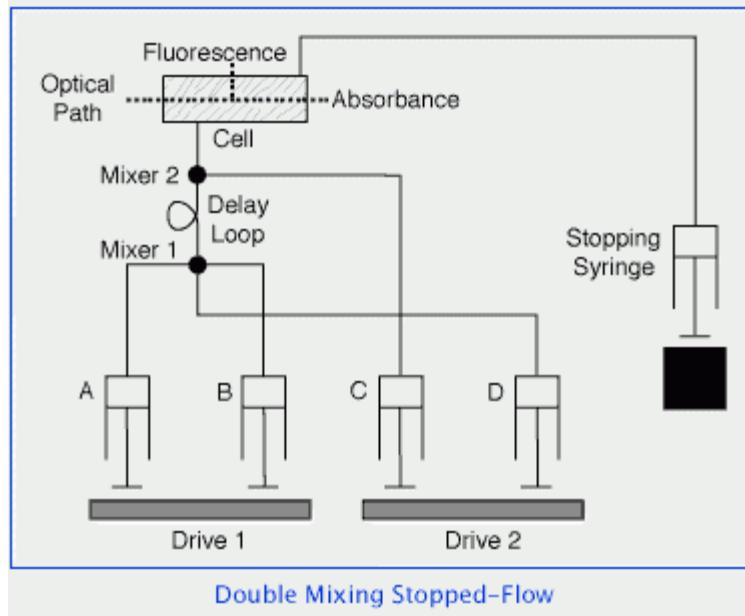
Hitre kinetične metode in analiza podatkov

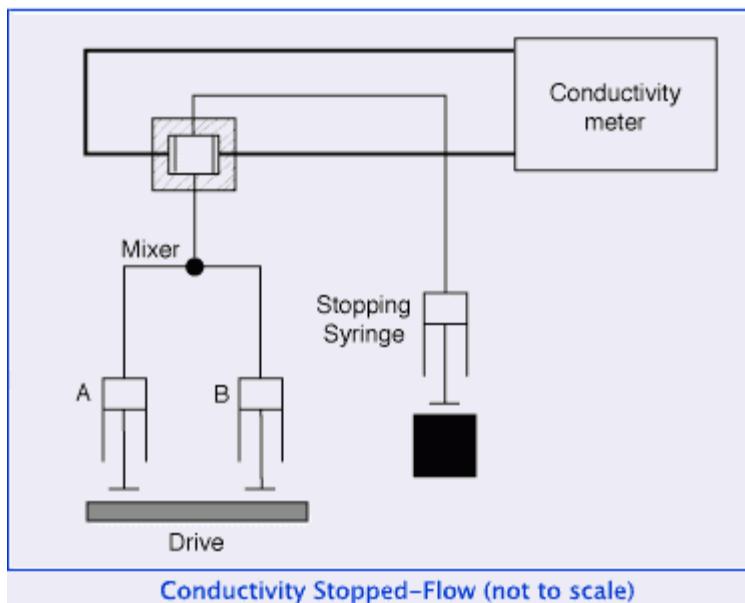
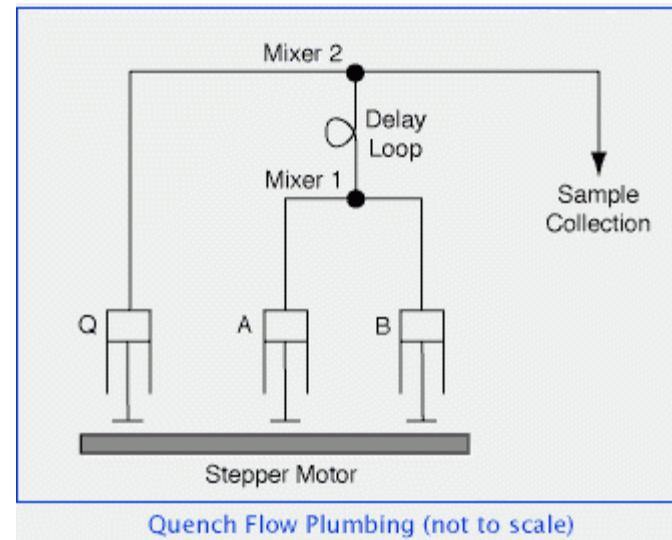
stopped flow - metoda nenasilne prekinutve pretoka

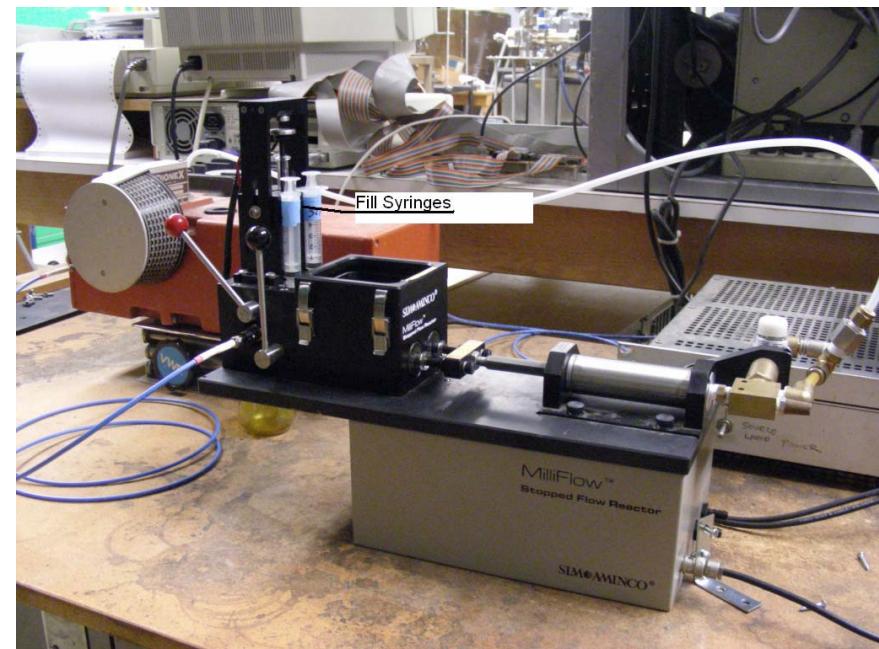
stopped flow - izpeljave - gašenje

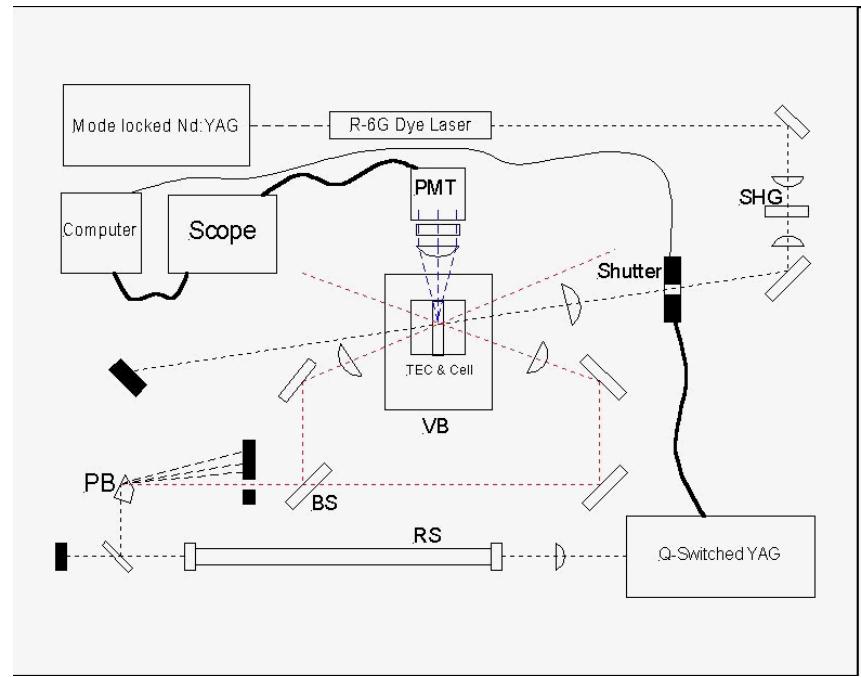
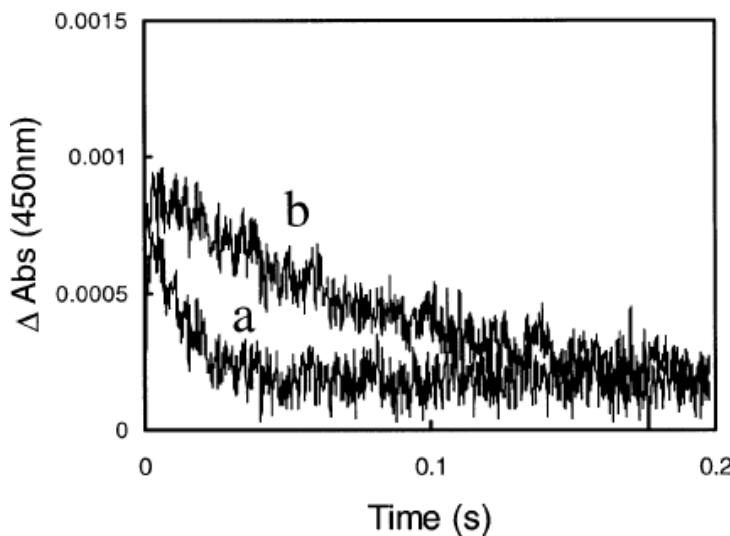
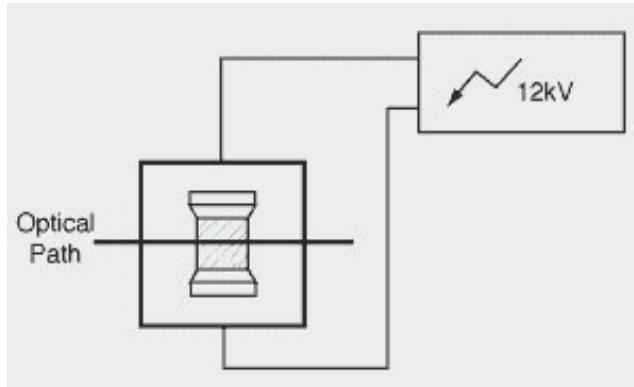
Double Mixing Stopped-Flow

Conductivity Stopped-Flow (not to scale)

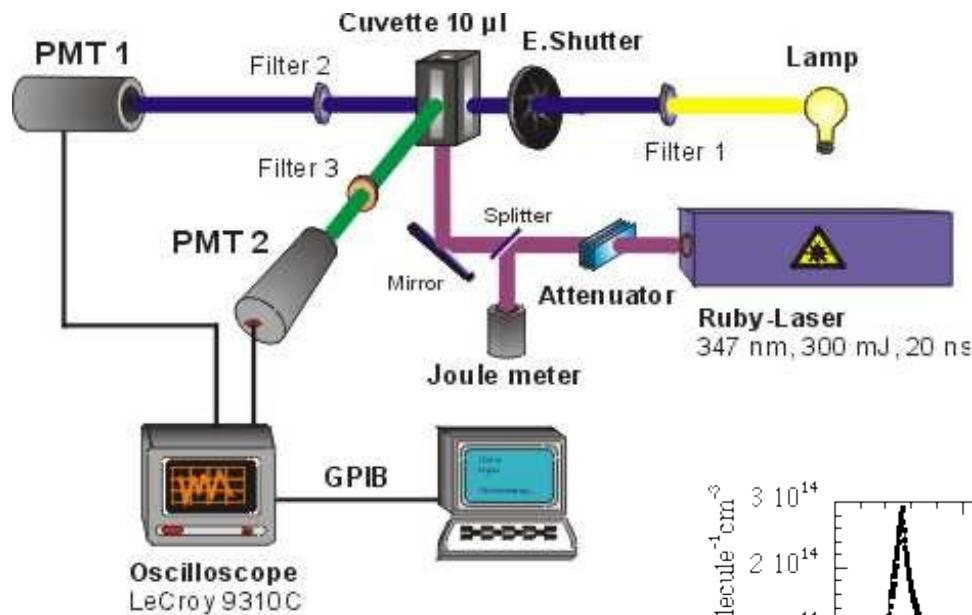

Hitre kinetične metode in analiza podatkov

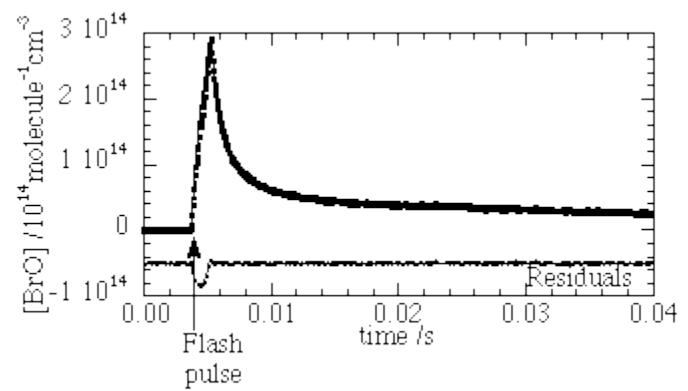

Temperturni skok T - jump

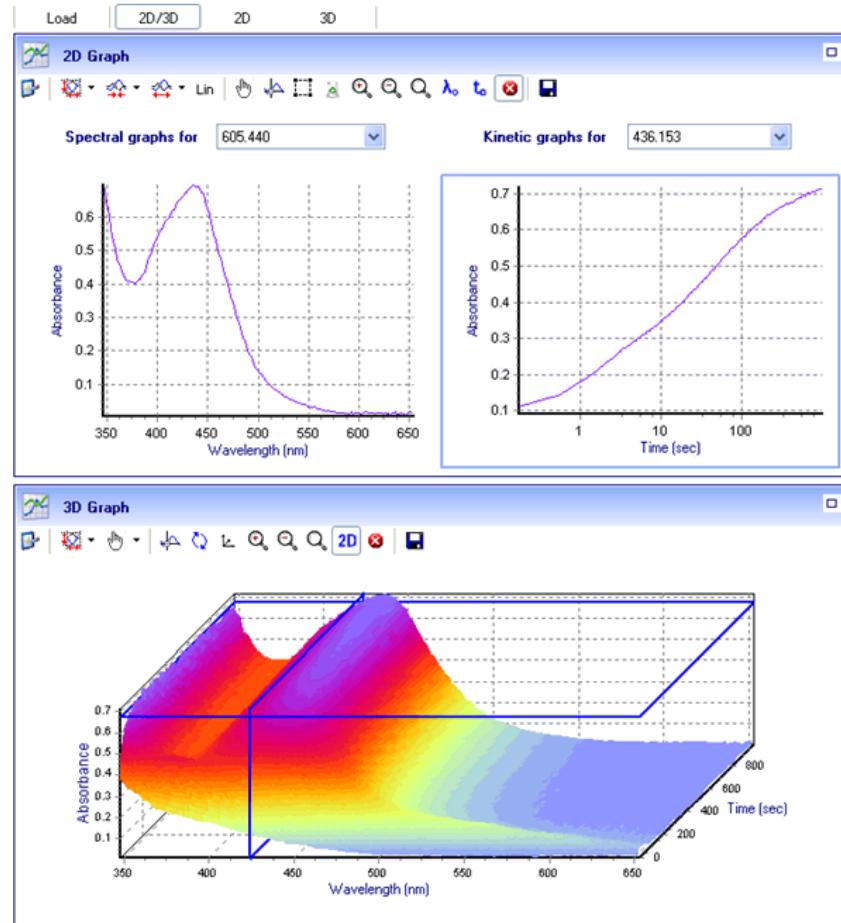
Hitre kinetične metode in analiza podatkov

Fotoliza z bliskavico - flash photolysis

Hitre kinetične metode in analiza podatkov

Hitre kinetične metode in analiza podatkov

2. Analiza podatkov - matematično modeliranje:
je večstopenjski postopek, s katerim želimo matematično formulirati zaporedje dogodkov v poteku biokemične reakcije ali zaporedja reakcij.

Rezultat so eksplisitne ali diferencialne enačbe, skupaj z njihovimi parametri, ki hkrati popisujejo podatke iz različnih kinetičnih poskusov.

Hitre kinetične metode in analiza podatkov

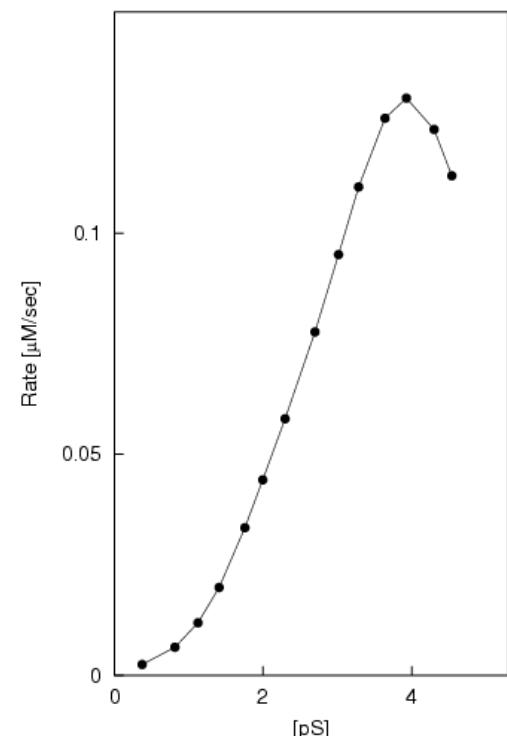
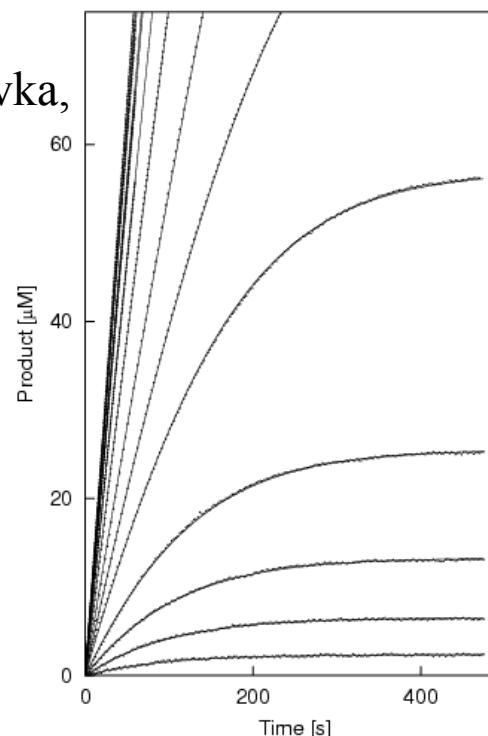
Proučevanje začetnih hitrosti:

1. ravnotežna in stacionarna predpostavka, $(E) \ll (S)$
2. ne-ravnotežna predpostavka, $(E) \ll (S)$
3. brez predpostavk

Proučevanje časovnega poteka reakcij

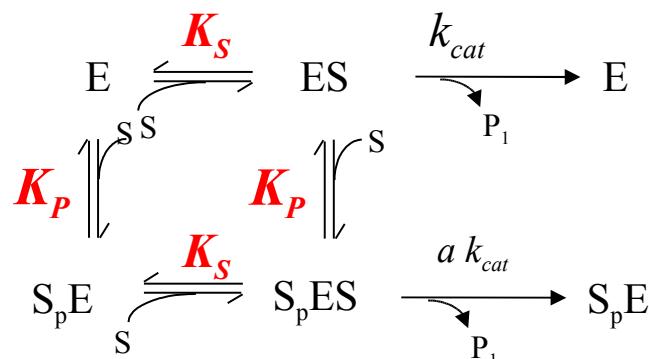
(progress curves):

1. ravnotežna ali/in stacionarna predpostavka, $(E) \ll (S)$; analitične rešitve
2. brez predpostavk, ne-togi sistemi
3. brez predpostavk, togji sistemi

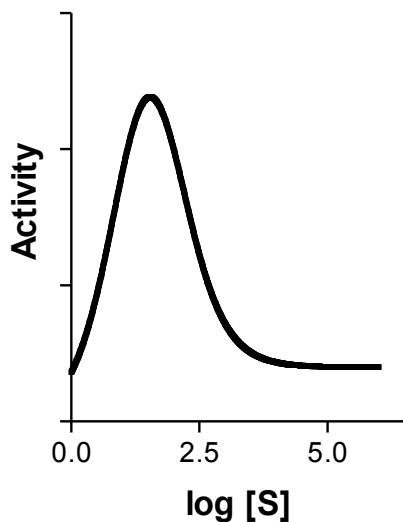

Hitre kinetične metode in analiza podatkov

Homotropična parcialna nekompetitivna inhibicija - substratna inhibicija

Webb's model

$$v = \frac{V_{MAX}[S](K_P + a[S])}{([S] + K_S)([S] + K_P)}$$

$$v = \frac{A[S]^2 + B[S]}{[S]^2 + C[S] + D}$$

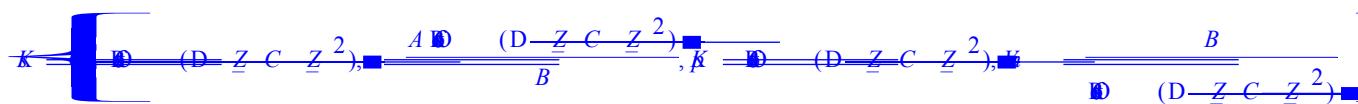
$$A = aV_{MAX}$$

$$B = K_P V_{MAX}$$

$$C = K_S + K_P$$

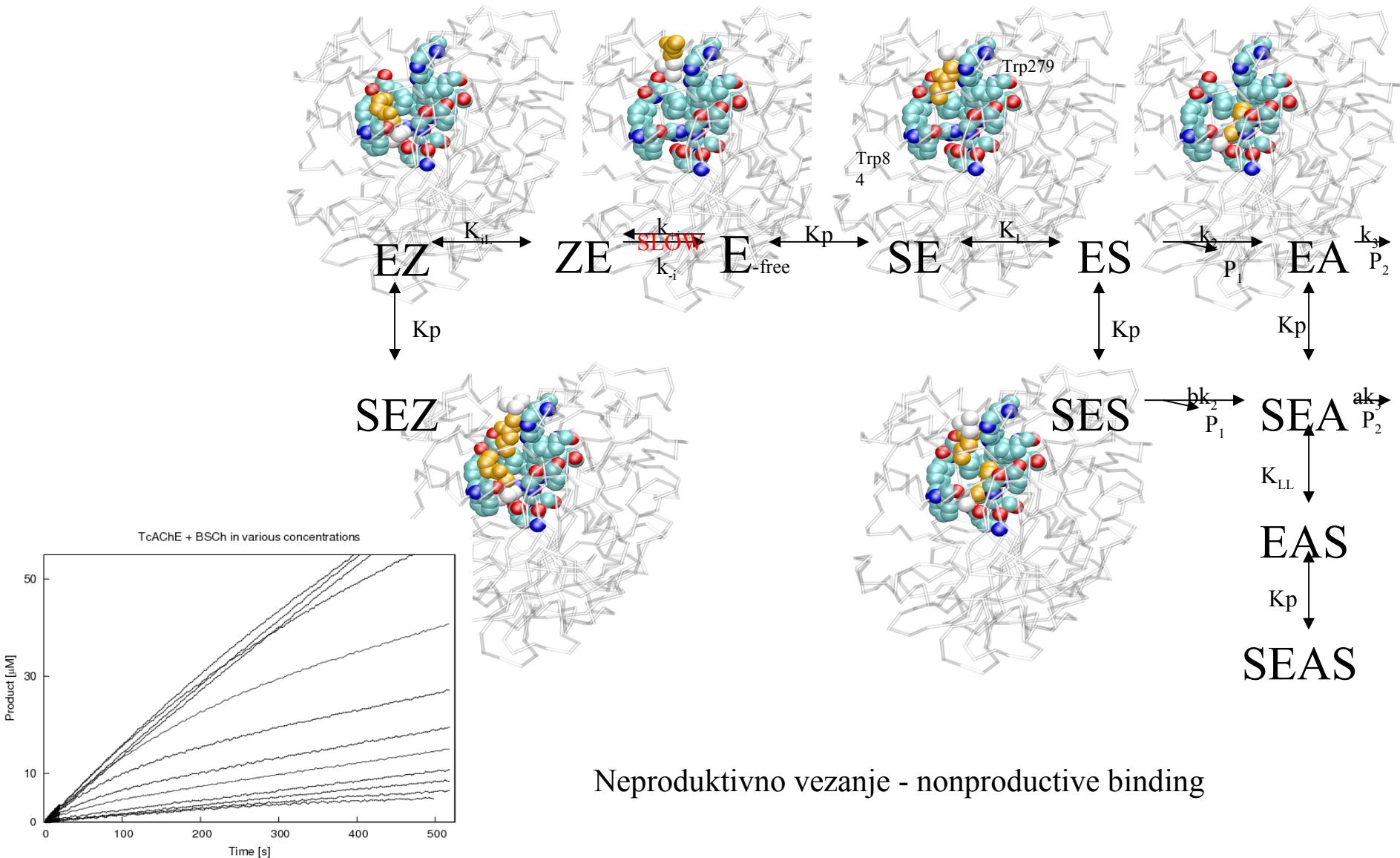
$$D = K_S K_P$$

```
> solve( {A=a*Vmax, B=Kp*Vmax, C=Ks+Kp,
D=Kp*Ks} , {Ks,Kp,a,Vmax} );
```


- grafični prikazi, klasična kinetična analiza, konstrukcija mehanističnih shem
- izpeljava enačb in določitev kinetičnih parametrov
- ločitev med konkurenčnimi modeli

Hitre kinetične metode in analiza podatkov

Matjaž Zorko
5. predavanje

Ponovitev predavane snovi

Kolokvij 1